

Materiaalien kiertotalouden kehitys rakentamisen ohjauksen näkökulmasta

Harri Hakaste
Ympäristöministeriö

Rakennustiedon
uusiomateriaalien- ja
tuotteiden luokitus –
julkistustilaisuus 7.6.2024

Uusi rakentamislaki (751/2023) tukee materiaalien kiertotaloutta

VÄHÄHIILINEN RAKENTAMINEN

- Rakennusten hiilijalanjälkilaskenta tukee kiertotaloustuotteita (pienempi hiilijalanjälki)

RAKENNUKSEN ELINKAARIOMINAISUUDET

- Rakennusten pitkäikäisyys, muunneltavuus, korjattavuus, purettavuus ja siirrettävyys lisäävät rakennuksen ja sen osien käyttöikää
- Rakennuksen materiaaliseloste tehostaa materiaalivirtojen seurantaa

PURKUMATERIAALI- JA RAKENNUSJÄTESELVITYS

- Selvitys edistää purkumateriaalien ja rakennusjätteen laadukasta hyödyntämistä
- Tehostaa rakennus- ja purkujätehuollon ohjausta

Rakentamislaki

16 § Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys

Hyväksytty keväällä 2023

Voimaan 1.1.2025

Asetus purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksestä

**Kuulemistilaisuus +
palautekysely touko-kesä -23**

Lausuntokierros 12/23-02/24

Voimaan 1.1.2025

Purkumateriaali- ja rakennusjätetietojärjestelmä

Määrittelyvaihe syksy-23

Valmis v. 2024 lopussa

RakL 16 § Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on hakiessaan rakentamis- tai purkamislupaa tai tehdessään purkamisilmoituksen esitettävä purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys, josta on käytävä ilmi arviot rakennus- tai purkuhankkeessa syntyvien purkumateriaalien määrästä.

Selvitystä ei kuitenkaan edellytetä hankkeissa, joissa purkumateriaalien määrä on vähäinen. Sellaisessa uuden rakennuksen rakentamishankkeessa, johon ei sisälly purkamista, on ilmoitettava arvio ainoastaan rakennuspaikalta pois kuljetettavan maa- ja kiviaineksen määrästä.

Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys on päivitettävä rakennus- tai purkuhankkeen valmistuttua siten, että siitä käyvät ilmi tiedot rakennuspaikalta pois kuljetettujen rakennus- ja purkujätteiden määrästä, toimituspaikoista ja käsittelystä. Myös uuden rakennuksen rakentamishankkeen selvitykseen on lisättävä tiedot syntyneistä rakennusjätteistä. Rakennus- ja purkujätteen erilliskeräysvelvollisuudesta säädetään jätelain (646/2011) 15 §:ssä ja sen nojalla annetuissa säännöksissä.

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksessä edellytetyt tiedot ilmoitetaan Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään tietokantaan.

Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksen sisällöstä, laadinnasta ja tietojen ilmoittamisesta.

Selvitys tehdään kahdessa vaiheessa

1. Rakennus- tai purkamisluvan haku tai purkamisilmoituksen teko

Purkumateriaalit

Määrät materiaalijakeiden mukaisesti

Uudelleen-
käytettävät
rakennusosat

Vaaralliset aineet

Maa- ja kiviainekset

(tontilta pois kuljetettavat)

Jaoteltuna pilaantuneisiin/
pilaantumattomiin sekä pilaantumattomat
laadun mukaan (ehdotus)

*Tietojen
päivittäminen*

2. Luvan tai ilmoituksen lopputarkastusvaihe

Rakennus- ja purkujätteet

Määrät, toimituspaikka ja
käsittely

Uudelleen-
käytetyt
rakennus-
osat

Vaaralliset jätteet

Pilaantuneet maa- ja kiviainekset

Toimituspaikka ja
käsittely

Pilaantumattomat
maa- ja kiviainekset

YmA Purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys

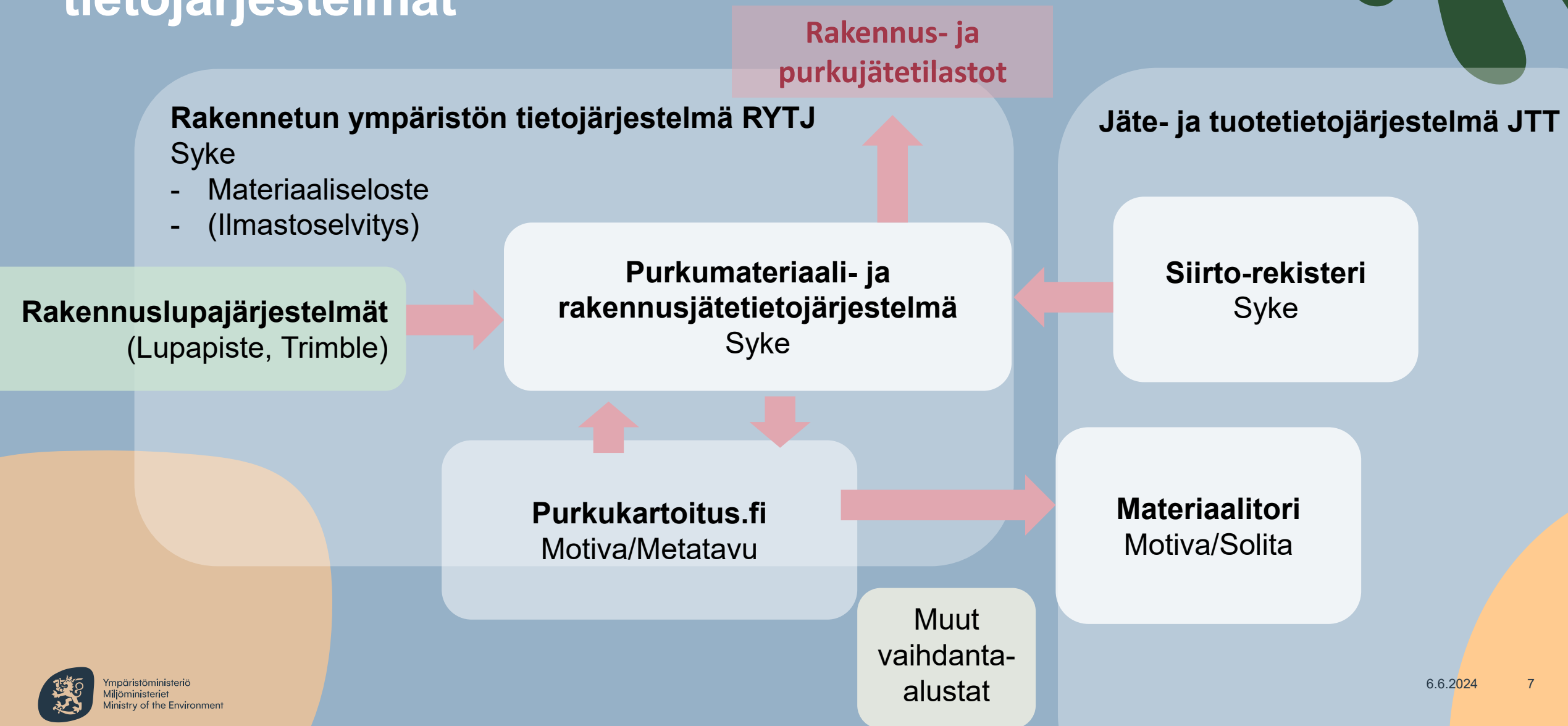
2 § Purkumateriaalit (ehdotus)

Rakentamis- tai purkamisluvan hakemisen tai purkamisilmoituksen tekemisen yhteydessä laadittavan selvityksen on sisällettävä arvio hankkeessa syntyvistä purkumateriaalien määrästä ensisijaisesti painoyksikköinä vähintään seuraavan jaottelun mukaisesti:

betoni	tiili	laatat ja keramiikka	seka- lainen materi- aali
asfaltti	bitumi ja kattohuopa	kipsi	
puu, puupohjaiset tuotteet	metalli	lasi	
muovi	eristeet	vaarattomat sähkö- ja elektroniikkalaitteet	

Selvitys voi lisäksi sisältää arvion uudelleenkäyttöön soveltuvista rakennusosista ja materiaaleista.

Purkumateriaaleihin ja rakennusjätteeseen liittyvät tietojärjestelmät

Purkumateriaalien hyödyntämisen polut

Uudelleenkäyttö

- Tuote ollut aiemmin EU:n markkinoilla; ei edellytä CE-merkintää
- Tuotetta ei merkittävästi muuteta
- Uusi vastaava tai vähemmän vaativa käyttötarkoitus

Uudelleenvalmistus

- Tuote tai käyttötarkoitus muuttuu olennaisesti
- Edellyttää CE-merkintää ja suoritustasoilmoitusta

Kierrätys, materiaalihyödyntäminen

- Tuote tai sen osat hyödynnetään materiaalina uuden tuotteen valmistamisessa
- Edellyttää CE-merkintää ja suoritustasoilmoitusta

Rakennusluvan haku

Kelpoisuuden osoittaminen

Käyttö uudessa rakennuskohteessa

Uudet rakennustuotteet, teolliset symbioosit

Muu käyttö

Purkujäte
Erilliskeräys

Tuotemäärittelyt osana rakennuspaikka-kohtaista varmentamista

- Helsingin kiertotalousklusterin toimesta on julkaistu tuotemäärittely-työkalu hyödynnettäväksi rakennuspaikkakohtaisessa varmennuksessa tietyille tyypillisille uudelleen käytettäville rakennustuotteille
- Kansainvälisessä ReCreate hankkeessa, jossa TTY mukana, laaditaan tuotemäärittelyjä erilaisille betonielementeille
- RTS:n vetämässä UURAKET-hankkeessa laaditaan myös tuotemäärittelyjä uudelleen käytettäville rakennustuotteille mukaan lukien purettujen rakennustuotteiden vaarallisten aineiden päästötarkastelut
- Näillä tuotemäärittelyillä ei tule olemaan viranomais määräysten statusta, mutta ne helpottavat yhteisen näkemyksen hakemisessa kun rakennusvalvonnalle osoitetaan uudelleen käytettävien rakennustuotteiden kelpoisuutta aiotussa rakennuskohteessa

Meneillään...

- **Rakennustuotteiden uudelleenkäytön kelpoisuudenosoittamishankkeet**
 - Uuraket/RTS
 - Helsingin kiertotalousklusteri
 - ReCreate
- **Kiertotalouden green deal / Resurssiviisaat rakennukset**
- **Nordic Networks for Circular Construction**
 - Mm. Kiertotalouden esteitä ja mahdollisuuksia, mittaamista sekä hankintoja koskevat osahankkeet
 - Yhteenveto toukokuussa
- **Materiaalitorin ja purkukartoituksen omavaraisuusstrategia /Motiva**
- **Kira-Ilmasto kiertotaloushankkeet**
- **Tuleva EAKR-haku**

Purkumateriaalikiertojen tulevaisuusnäkymät

VAHVUUDET

Aktiivinen tutkimus- ja kehitystoiminta
Kestävän rakentamisen säädöskehys
Digitalisaatio

EU-OHJAUS

HEIKKOUEDET

Pitkät kuljetusmatkat
Piintyneet asenteet
Kokonaiskuvan puuttuminen

MAHDOLLISUUDET

Uuden liiketoiminnan syntyminen
Laajat ympäristöhyödyt
Kv-edelläkävijyys

UHAT

Byrokratia
Kustannustehottomuus